

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK V., ČÍSLO 18

16. říjen 2008

(za dobrovolné příspěvky)

Tradice Otců

Z výkladu svatého biskupa Augustina na Janovo evangelium

Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec. Nemysli si, že jsi přitahován proti své vůli: ducha přitahuje i láska. Nemusíme se obávat lidí, kteří odvažují každé slovo, ale jsou na hony vzdálení porozumění věci, zejména věci Boží, že by nás snad mohli na toto biblické slovo evan-

gelia nachytat, kdyby nám řekli: „Jak mohu věřit ze svobodného rozhodnutí vůle, jsem-li tažen?“ Na to já říkám: „To je málo, věřit jen ze svobodného rozhodnutí vůle. Musí tě strhávat také rozkoš.“

Co je to být přitahován rozkoší? *Jen v Pánu měj své potěšení, po čem tvé srd-*

ce touží, on dá. Existuje přece určitá rozkoš srdce, kterou pocítujeme z lahodného nebeského chleba. Mohli-li básník říci: „Každý je tažen svou rozkoší,“ ne nutností, ale rozkoší, ne povinností, ale potěšením, oč směleji můžeme říci, že je člověk přitahován ke Kristu, jestliže se kochá pravdou, jestliže se kochá blažeností, jestliže se kochá spravedlností a jestliže se kochá věčným životem? To všechno je přece Kristus!

Říjen – měsíc posvátného růžence

Tento růžencový měsíc patří spolu s měsícem květnem Panně Marii. Růženec je modlitba, která je s Pannou Marií nejbystrostněji spjata. Řetízek vedoucí přímo do Mariina Neposkvrněného Srdce a naše nejintimnější spojení s naší Nebeskou Matkou. Francouzský dominikán fr. Mark Tremeau OP píše ve své knize *Mystérium růžence*, že Panna Maria meditovala o tajemstvích života svého Syna a že nás tedy růžencem učí svému vlastnímu způsobu modlitby. V Lurdech se s ním zjevila, ve Fatimě sdělila svůj titul „Naše Paní Posvátného Růžence“. Dnes je tato modlitba často považována za nedomoderní, překonanou, za lidovou zbožnost našich babiček. Celá řada velice respektovaných katolických autorů však tvrdí, že s její pomocí je možné se velmi snadno vyšplhat až do nejvyšších pater „hradu v nitru“, že jí lze získat dar kontemplace. Tichou a pomalou recitací Zdrávasů nás Panna Maria přivádí k meditaci Kristova tajemství. V centru růžence tedy nestojí Ona, ale sám Pán Ježíš. Bez kontemplativní složky by byl růženec jen mechanickým opakováním. Právě ono spojení recitovaných modliteb s kontemplací jednotlivých tajemství – událostí z Pánova života je na růženci to nejdůležitější, ale i nejnáročnější. Je potřeba vytvořit si v duši „scénu“, jak radí ve svých duchovních cvičeních sv. Ignác, a na tyto obrazy z Pánova života pak hledět duchovním zrakem.

Hovoříme-li o růženci, musíme na prvním místě vzpomenout svatého otce Dominika, kterému Matka Boží růženec

A. Dürer, Růžencová slavnost. Foto: <http://www.e-architekt.cz>

svěřila. Bratři dominikáni, „synové svatého Dominika, odedávna tuto pobožnost ochraňují a rozšiřují“, říká svatý otec Pavel VI. v encyklice *Marialis cultus*. Dalšími velkými apoštoly růžence byli blahoslavený Alan de la Roche, svatý Ludvík Maria Grignion z Montfortu, který je autorem snad nejkrásnější knížky o růženci *Tajemství růžence* (do češtiny nebyla dosud přeložena...), sv. otec Pio z Pietrelcinu a bl. Bartolo Longo, kterému Matka Boží řekla: „Chceš-li být zachráněn, udělej něco pro rozšíření růžence!“ Tento muž pak věnoval rozšiřování růžence celý zbytek svého života a nechal vystavět Královně Posvátného Růžence obrovskou baziliku v Pompejích. Z „růžencových“ papežů

musíme jmenovat především Lva XIII., který je autorem deseti encyklik o růženci, bl. Jana XXIII., Pavla VI. a Jana Pavla II., autora *Rosarium Virginis Mariae*. Zvláštní zmínku zasluhuje sv. Pius V., který v den válečného střetnutí křesťanského a muslimského loďstva u Lepanta 7. října 1571 vyzval k nepřetržité modlitbě růžence. Modlitba byla vyslyšena a Evropa tak byla na několik staletí ušetřena hrozby islamizace. Nynější současná Evropa stojí před obdobnými problémy jako tenkrát. Prostředek, který tehdy pomohl k vítězství dobra – posvátný růženec –, by zcela jistě ochránil Evropu i nyní. Určitě lépe, než radar v Brdech...

Petr Hadraba

ZPRÁVY

Jmenován litoměřický biskup

Litoměřický biskupský stolec bude opět obsazen. Novým biskupem jmenoval Benedikt XVI. Mons. Jana Baxanta, dosavadního generálního vikáře českobudějovické diecéze.

Jan Baxant se narodil před 60ti lety v Karlových Varech. Pochází ze šesti sourozenců. Po maturitě na Střední průmyslové škole zeměměřičské v Praze byl přijat na Cyrilometodějskou bohoslovecskou fakultu v Praze se sídlem v Litoměřicích. Po ukončení studia přijal kněžské svěcení v roce 1973 v Praze z rukou Mons. Františka Tomáška.

Dva roky po vysvěcení působil jako kaplan v Kolíně, pak jako administrátor v Bystřici u Benešova a ve farnosti sv. Antonína v Praze – Holešovicích. V roce 1990 byl jmenován vicerektorem a o tři roky později rektorem Arcibiskupského kněžského semináře v Praze. Od roku 1997 byl farářem v Kolíně, v letech 2000 až 2002 ve farnosti Matky Boží před Týnem v Praze. Na začátku roku 2003 byl jmenován generálním vikářem českobudějovické diecéze. Hovoří německy, francouzsky, italsky a rusky.

Radio Vatikán

Washington: koalice na obranu svobody slova

Dne 2. října uspořádal Beckettův institut pro náboženskou svobodu tiskovou konferenci, kde oznámil ustavení Koalice na obranu svobody slova. Smyslem tohoto kroku je opozice proti kampani OSN za přijetí mezinárodních zákonů proti rouhání.

Prezident Beckettova fondu Kevin Seamus Hasson zde připomněl, že kampaň původně navrhl Pákistán a Organizace islámské konference a měla se zaměřit jen na „difamací islámu“. Cílem kampaně je omezit svobodu slova a ztlumit náboženskou debatu, pokud by veřejné projevy mohly být pro někoho urážlivé.

„Pod diplomatickým jazykem tolerance a respektu je skryt útok na svobo-

du slova a svobodu náboženské praxe,“ řekl Hasson. Tyto svobody zajišťuje Všeobecná deklarace lidských práv. Deklarace zahrnuje svobodu změnit náboženství a víru, ať jednotlivě nebo ve skupině, a projevat toto náboženství výukou, praxí a bohoslužbou. „Antidifamační zákon je vlk v beráncím rouše,“ řekl Hasson. „Implicitně totiž zmocňuje státy, aby rozhodly, které náboženství je pravdivé a které špatné.“ Otevírá možnost kriminalizovat kritiku jakéhokoli náboženství.

Nově vzniklá koalice spojuje Beckettův fond pro náboženskou svobodu, Americký židovský kongres, *Freedom House* a několik dalších organizací.

Beckett Institute

Anglie a Wales: nárůst kněžských povolání

Trend nárůstu kněžských povolání se v Anglii a Walesu objevil v posledních letech. Potvrzují ho čísla, podle nichž počet uchazečů byl nejnižší v roce 2001, ale v letech 2006 a 2007 vzrostl.

Mluvčí Národní katolické kanceláře pro povolání řekla, že podnětem je nový zájem o katolický život, jež podnítila smrt Jana Pavla II. a nástup papeže Be-

nedikta. V nových hnutích mládeže, jako je „Mládež 2000“, se rodí nová generace mladých, kteří touží po autentičtější spiritualitě. Významnou úlohu podle ní sehrávají i podpurné modlitební skupiny lidí, kteří se zajímají o zasvěcený život, ale jsou zatím příliš mladí pro vstup do semináře.

SIR

Papež o svobodě katolických škol

Dne 25. září přijal papež účastníky setkání Studijního centra pro katolickou školu při italské biskupské konferenci. Při této příležitosti zdůraznil právo na svobodu vzdělávání a na volbu školy.

Katolická škola má spásné poslání, pokud je úzce spojena se zvěstováním víry a rozvíjením člověka. Jde jí o celostní

vzdělání člověka. Musí si být vědoma své církevní identity a svého místa v kultuře. Představuje cenný příspěvek k obecněmu dobru celé společnosti. Úkolem centra je analyzovat situaci katolických škol: zvláště věnuje pozornost jejich rovnému postavení se státními školami.

Kathnet

Svatováclavské oslavy

V sobotu 27. 9. 2008 proběhla ve Staré Boleslavi Národní svatováclavská pouť. Slavnostní mši svatou na Mariánském náměstí celebuloval dopoledne kardinál Miloslav Vlk s českými a moravskými biskupy a s apoštolským nunciem Diegem Causerem. Věřící byli povzbuzeni k prožívání svatováclavské tradice, a to výzvou k hodnotnému křesťanskému životu.

V neděli 28. 9. v 9.30 hodin, na slavnost sv. Václava, se slavila bohoslužba v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Hlavním celebrantem byl kardinál Miloslav Vlk.

ČBK

Egypt: zavírají se kláštery kvůli hrozbám

Několik koptsko-pravoslavných klášterů na severovýchodě Egypta a v Alexandrii muselo být zavřeno kvůli nebezpečí teroru. Rozhodli o tom jejich představení po výhrůžných dopisech a hrozbách na internetu: obávají se o bezpečí návštěvníků i řeholníků.

Už 19. září byl napaden řecko-pravoslavný kostel v Rašidu na podnět několika muslimských advokátů. K útoku došlo hned po ranních muslimských modlitbách: útočníci zmlátili strážce a vyhrožovali jeho dětem, které vytahali z postelí.

Policie dosud nereagovala. Nechránila ani klášter Abú Fana, který byl napaden 31. května. Zde byli čtyři mniši těžce zraněni, tři další a několik civilistů bylo uneseno.

K útokům na kláštery vyzývá na internetu také duchovní Zaghul al-Naggar. Tvrdí, že se koptská církev snaží obracet muslimy ke křesťanství.

Kathnet

Kuba: „závadová“ Vyznání

El Movimiento Cristiano Liberación (MCL) hlásí, že tři političtí vězni vyhlásili hladovku, protože jim byly zabaveny náboženské knihy, jako třeba „Vyznání“ svatého Augustina. Jde o Adolfa Fernández Sainse, Pedra Argulles Morana a Antonia Ramóna Díaz Sancheze, kteří jsou vězněni v Canaletě, provincie Ciego de Ávila.

Zdraví těchto vězňů už je podlomené a hladovkou se zhorší, upozorňuje MCL. Jsou už přes pět let vězněni v nelidských podmínkách. Souzení byli na základě falešných obvinění bez práva na obhajobu.

ACI Prensa

BISKUPSKÁ SYNODA

Zahájení biskupské synody

V neděli 5. října bylo mší svatou u svatého Pavla „za hradbami“ zahájeno 12. řádné generální shromáždění biskupské synody, jehož tématem je „Slovo Boží v životě a poslání Církve“. Přítomno je 244 biskupů. V pondělí se začalo jednat.

V úvodní poznámce připomněl papež závěr horského kázání, kde Pán mluví o dvou způsobech stavění domu: na písku a na skále. Stavět na písku znamená soustředit se na úspěch, kariéru a peníze. To je pomíjívá realita, jak vidíme na současném pádu velkých bank. Jen Boží slovo je základem vši skutečnosti a je stále jako nebesa. Proto musíme změnit své pojetí skutečnosti.

Generální relátor synody, kardi-

nál Marc Ouellet z Quebecu, přednesl „zprávu před diskusí“. V ní mimo jiné řekl, že účel synody je pastorační a misijní. Synoda se bude opírat především o dogmatickou konstituci 2. vatikánského koncilu *Dei verbum*.

Život víry a misijní impulsy křesťanů jsou hluboce ovlivněny socio-kulturními fenomény jako je sekularizace, náboženský pluralismus, globalizace a expanze sdělovacích prostředků. To má řadu důsledků, především narůstající propast mezi bohatými a chudými, rozkvět esoterických sekt, ohrožení míru a útoky proti lidskému životu a rodině. Tyto důsledky jsou novou výzvou k evangelizaci světa.

VIS

Druhý den synody

Druhý den biskupské synody byl věnován zprávám z kontinentů na východní polokouli.

Arcibiskup z nigerijské Abúdzé upozornil, že v mnoha částech Afriky je Bible pro lidi finančně nedostupná: navíc chybí překlady do některých afrických jazyků.

Arcibiskup z indického Guwahátí řekl, že evangelizace a misie kreativně vstupují do řady oblastí – vzdělání, zdravotní péče, obrana života a rodiny, obrana slabých a marginalizovaných... Na řadě míst v Asii jsou křesťané pronásledováni.

Kardinál Josip Bozanič ze Záhřebu zdůraznil, že mezi Bibli a Evropou je

„nezrušitelné pouto“. Všechno, co učinilo evropskou civilizaci velkou, má svůj původ v Bibli. Evropa bez Boha naopak buduje civilizaci strachu.

Biskup z australského Townsville mluvil o problémech misie tam, kde některé prvky domácí kultury nejsou v souladu s Božím slovem. Navíc urbanizace přináší tlaky na síť mezilidských vztahů. Také v Oceánii chybí překlady Bible do některých jazyků (je jich zde 1200). Na druhé straně Austrálie je jednou z nejsekulárnějších zemí na světě. Zde pomohl Světový den mládeže.

Zenit

Třetí den synody

Třetí den synodálních prací byl věnován tématu rozšíření Bible ve světě. Benedikt XVI. přijal členy Spojených biblických společností (*United Bible Societies*). Jejich generální sekretář, rev. Miller Lilloy je na synodu přítomen jako zvláštní host. Papež obdržel darem od Biblických společností Bibli v několikajazyčném vydání a na jeho přání dostal jeden výtisk také každý z účastníků synodu.

Kardinál Angelo Sodano, děkan kardinálského sboru, podtrhl vysoký počet přítomných kardinálů: podle něj je to příklad integrace a spolupráce mezi těmi, kdo jsou povoláni pomáhat pastýři univerzální církve. V mnoha reflexích byla zdůrazňována nutnost nacházet nové nástroje pro usnadnění přístupů všech lidí k Bibli a ke zlepšení možností, jak z ní čerpat. Arcibiskup Colerodge na-

vrhl vytvoření obecného direktoria pro homilie, aby kázání byla inspirována zkušeností univerzální církve, aniž by se zanedbaly osobité rysy místních církví.

Kardinál Erdö, předseda Rady evropských biskupských konferencí, poukázal na nebezpečí vydávání textů více senzačních než vědeckých, jako například apokryfního Evangelia Jidášova. Podle jeho slov se jedná o spisy, které směšují věrohodné a nevěrohodné prameny mluvicí o Ježíši Kristu. Msgr. Pasinya z Konga, zvláštní sekretář synodu, se ve svém vystoupení soustředil na nebezpečí sekt. Podle jeho vyjádření se učení sekt obecně zakládá na fundamentalistickém výkladu Svatého Písma. Je třeba oceňovat stabilní kritéria výkladu jako je příslušnost k apoštolské tradici a koherence s celou Bibli.

RV

Realista v Božím Slově rozpozná základ všeho

Benedikt XVI. na úvod biskupské synody

Benedikt XVI. navázal v úvodní promluvě na liturgický text předchozí modlitby, na žalm 118: „*Na věky, Hospodine, trvá tvé slovo, je pevné jako nebesa... založil jsi zemi, a ona trvá*“. Žalmista zde mluví o pevnosti Slova. To je pevné, je opravdovou realitou, na níž je založen život. Připomeňme si v Ježíšových slovech pokračování tohoto žalmu: *Nebe a země pomínou, má slova nepomínou*. Lidově řečeno, slovo, naše lidské slovo, není ve skutečnosti téměř nic, vánek. Jakmile je vysloveno, zmizí. Zdá se být ničím. Ale i lidské slovo má neuvěřitelnou sílu. Jsou slova, která utvořila dějiny, dala formu myšlenkám, myšlenkám, z nichž slova vzešla. Je to slovo, které formuje dějiny, realitu.

Boží Slovo je základ všeho, je opravdovou realitou. Abychom byli realisty, musíme s touto realitou počítat. Musíme změnit naši představu, že materie, věci pevné, dotknutelné, jsou nejpevnější a nejjistější skutečností. [...] Musíme změnit náš koncept realismu. Realista je ten, kdo v Božím Slově, této zdánlivě matné realitě, rozpozná základ všeho. Realista je ten, kdo na tomto základě postaví svůj život.“

Benedikt XVI. také varoval před nebezpečím, že v lidských slovech nenajdeme skutečného činitele, Ducha Svatého: „Svatý Augustin připomíná v této souvislosti zákoníky a farizeje, kteří radí Herodovi. Herodes chce vědět, kde se narodí Spasitel světa. Oni to vědí, odpoví správně: v Betlémě. Jsou to velcí odborníci, kteří vědí vše. A přece nevidí realitu, neznají Spasitele. Svatý Augustin říká: jsou ukazatelé cesty pro ostatní, ale sami se nehybou. To je také nebezpečí při naší četbě Písma, že se zastavíme u lidských slov, u slov minulosti, u příběhu minulosti, a neobjevíme v minulosti to přítomné, Ducha Svatého, který k nám promlouvá dnes slovy minulosti.“

Na závěr Benedikt XVI. připomněl, že „vstoupením do společenství s Božím Slovem vstupujeme do společenství církve, která Boží Slovo žije“, do společenství s celým lidstvem, protože se v našem srdci skrývá přání Božího Slova, aby bylo jedno. Proto hlásání evangelia není druhem církevního kolonialismu, ale vyjitím za hranice své vlastní kultury, do univerzality, která nás všechny spojí, učiní bratry.

RV

KOMENTÁŘE

Naše veřejnoprávní lampárna

ČT se s námi bavit nehodlá

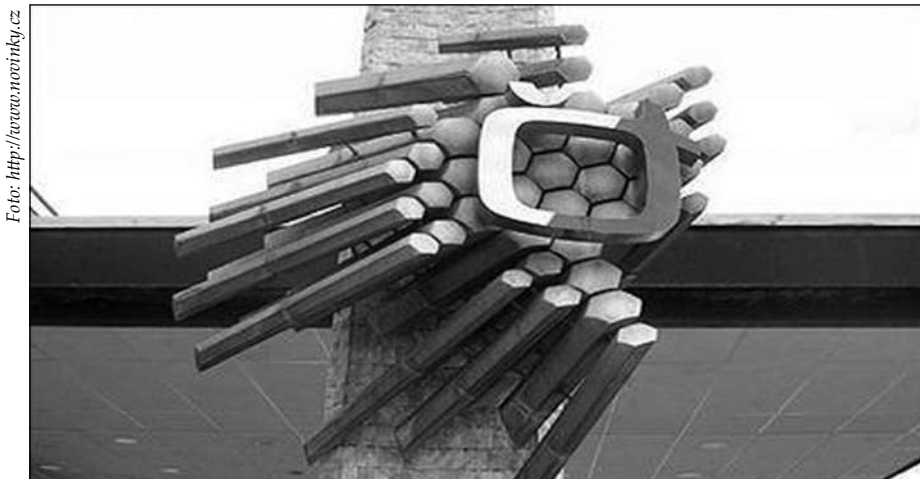

Foto: <http://www.novinky.cz>

Před časem vyzval publicista Jiří Zajíc ve svém článku o televizním pořadu „Máte slovo“ (na téma potratů):

„Velmi prosím každého, komu jde nejen o ochranu nenarozeného života, ale i o obranu našeho veřejného života před mediálními manipulacemi, aby se obrátil na Radu ČT se stížností na hrubé porušení Kodexu ČT.“

To mi v uších ještě zněla slova otevřeného dopisu Tomáše Halíka též Radě ve věci pořadu „168 hodin“ ze dne 16. 3., v němž dva veřejnoprávní investigativci ohřívali tou dobou dávno vyvrácené pohádky o „nových sedmi smrtelných hříších“: „Kdy reportéři veřejnoprávní televize přestanou klást stupidní otázky, prozrazující, že o předmětu své reportáže nejen nemají naprosto žádné odborné znalosti a jsou zcela nepřipravení, nýbrž že z nich přímo číší flagrantní předsudky, stereotypy z doby komunistické propagandy, echo skandalizujících zpráv bulváru a někdy i zřejmá ideologická podjatost? Kdy budou pořady o otázkách náboženství svěřovány lidem, jejichž inteligence, úroveň vzdělání a osobnostní zralost bude zárukou, že neodvedou místo seriózní žurnalistické práce povrchní trapný skeč typu silvestrovské zábavní show – pořad, kterým nezesměšní církev a náboženství, nýbrž spíše sami sebe a Českou televizi?“

Ještě před sedmi lety zastával Jiří Zajíc názor, že ohrazovat se proti nežádoucímu chování okolí by bylo „dobrým návodem na sebezesměšnění“ (Christ-Net 20. 3. 2001). Číše trpělivosti mu už

asi přetekla. Nedivil jsem se, ale ani jsem nepomýšlel na to, že bych si podle jeho návodu stěžoval: vždyť jsem ty pořady ani neviděl, třebaš jsem se o nich letmo doslechl od známých, kteří naše vysílací kanály sledují častěji.

Nějaká jedna názorová sféra

Rovněž jsem neměl iluze o tom, jak by byl můj podnět vyřízen. Ale přesto jsem se alespoň podíval na webové stránky Rady ČT, nahlédl do seznamu přijatých stížností a vyslechl si zvukový záznam z jejího jednání dne 9. 4.

Zde mě doslova uzemnila slova předsedy Jiřího Baumruka, jimiž odpověděl na dotaz radního Jiřího Voráče, proč se náhle objevilo celkem 25 stížností na oba uvedené pořady a o co stěžovatelům jde: „Ozývají se tam lidi, kteří vyčítají moderátorce, že dala příliš mnoho prostoru těm, kteří obhajovali možnost potratu. Možná jsou z nějaké jedné názorové sféry, nepochybně jsou, je to jistá forma kampaně, jak jsme již od začátku roku několikrát zaznamenali.“

Takto bohorovně přehlédnutí situace mne donutilo přemoci lenost i skepsi a připojit se jako příslušník „nějaké jedné názorové sféry“ k oné kampani. Z internetového archivu ČT jsem shlédl oba pořady: byly ještě horší, než jsem čekal. Nenavýklý televizní publicistice jsem měl nepřijemný pocit – jako bych se topil v hnoji.

Napsal jsem Radě, co se mi na pořadech nelíbí, a poněvadž jsem podle jejího obecného přístupu ke stížnostem nečekal žádnou vážnou reflexi, dovolil jsem si být v závěru poněkud prostořeký: „Pokud si

chtějí redaktoři Filip Kanda a Veronika Švihelová na něčem brousit svůj humor a pokud si chce Michaela Jílková znovu ohřívat jakýsi malý Kotlík, není to tak úplně jejich věc. Jako poplatník daně z vlastnictví televizního přijímače vyžadují od jejího příjemce alespoň elementární respekt ke svému náboženskému vyznání. Podle § 2 odst. 2c) a 2d) zákona o ČT patří mezi hlavní úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání mj. „posílit vzájemné porozumění a toleranci“, „podporovat soudržnost pluralitní společnosti“ a „rozvíjet kulturní identitu obyvatel ČR“. Pokud ovšem hodlá ČT těchto cílů dosahovat infantilním vtipkovaním a jízlivým štváním ze strany nevzdělaných a zjevnými předsudky zatížených jedinců, nezbyvá, než vznést protest.“

Naše proticírkevní samoobsluha

Čekání netrvalo dlouho. Rada si vyžádala stanovisko generálního ředitele ČT Jiřího Janečka a celý blok stížností vyřídila na svém zasedání dne 4. 6. Písemná odpověď mi již přišla a svým obsahem nepřekvapovala.

Na výhrady k pořadu „168 hodin“ se odpovídal: „Z odpovědi generálního ředitele, respektive ředitele zpravodajství Milana Fridricha vyplývá, že jde o pořad, který nemá přímo zpravodajský charakter, ale události týdně reflektuje s určitou nadsázkou, snahou o odlehčení a snad by se dalo říci, že s jakýmsi fejetonovým přístupem [...] Zmínky o nových smrtelných hříších, bohužel, přinesla i seriózní světová média a jistě dobře víte, že teprve v dalších dnech se k těmto chybným interpretacím vyjádřil i Vatikán. Nic nebrání a nebránilo tomu, aby například náboženské redakce ČT přišly s návrhem pořadu, který by tyto zajímavé skutečnosti uvedl seriózně na pravou míru. Věříme, že Vaše připomínky budou užitekované jak ve zpravodajství...“ a tak dále.

Za povšimnutí stojí, že část vyjádření stylizoval dominikánský kněz Norbert Milan Badal, místopředseda Rady ČT. Jestli to někomu přijde smutné, že Církev u vlastního kněze nachází tak malé zastání, tak v první řadě by to měl být on sám. Ale koho chleba jíš...

Co k tomu dodat? Je hezké, že ředitel zpravodajství Milan Fridrich svou manželku Noru brání (byla to právě ona, kdo pořad uvedl slovy: „Vatikán vyru-

KOMENTÁŘE

koval s novými hříchy“). Já bych nejednal jinak. Ale jako generální ředitel bych podobnému rodinkaření tak volný průchod asi nedával. A jak pan podředitel své ženě domluvil?

Kodex ČT nezná „odlehčenou publicistiku“

V témže pořadu, tentokrát dne 4. 5., nás paní Fridrichová poučila: „Církevní restituce promění služebníky Boží v bohaté byznysmeny [...] Miliardy od státu církvím pomohou dostat se na výsluní ekonomického i politického vlivu a z Božích pastýřů se stanou bohatí obchodníci!“ Hezká ukázka fejtonového přístupu a nadsázky, není-liž pravda? Také názorná ukázka, jak zpravodajství „užitková“ připomínky“ nás, kritických diváků.

Potíž ale vidím v tom, že Kodex ČT, který nemá být jen jakýmsi dobrovolně dodržovaným předsevzetím, ale závaznou normou, zná jen „publicistiku“, na kterou zároveň klade určité nároky: „Ve zpravodajství a aktuální publicistice Česká televize dbá na přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti“ (článek 5.6 a řada dalších). Kodex nezná žádnou „odlehčenou“ či „fejtonisticky zabarvenou“ publicistiku. A podotýkám, že pořad „168 hodin“ je řazen mezi pořady publicistické, není to žádný zábavný „Co týden vzal“, kde se více či méně vtipně glosují nejčerstvější události.

Pak se ovšem není co divit, že je „168 hodin“ vždy suverénně nejhodnější v hodnocení vyváženosti zpravodajských a publicistických pořadů, které pro ČT připravuje agentura *Newton Media*, sledující pilně, jak dlouho se který politik mihnul na obrazovce, kolik měl času k odpovědi a především zda redaktor svým přístupem nezakreslil vyznění příspěvku... Bylo by to dlouhodobě možné, nebýt rodinných vazeb?

Asi ano, v ČT je patrně možné všechno. Přestože zprávu o údajných smrtelných hříších přinesly i sdělovací prostředky, které by měly pracovat seriózně (ČTK), nesnímá to z ČT odpovědnost. Nelze se vymlouvat na to, že se Vatikán vyjádřil k věci teprve v dalších dnech. To je přece logické, že vyjádření k novinářské kachně mohlo přijít až v dalších dnech a ne předem. Londýnské *The Times* přišly se svým vpravdě senzačním odhalením 10. 3., přední katolická informační agentura *Zenit* je popřela hned následujícího dne. Tvůrci pořadu, odvysílaného 16. 3., se snad mohli seznámit přinejmenším s dementi, vydaným již 12. 3. tisko-

vým střediskem České biskupské konference. Ale proč by to dělali, vždyť žádné dementi by nezapadalo do jejich „fejtonového přístupu“, který měl jediný cíl: nakýdat špinu za každou cenu.

Pošpinit snadno, odčinit těžko

Doporučení Rady náboženským redakcím, aby zjednaly nápravu, je sotva místním žertem. Náboženské pořady přece sledují jen věřící a těm je nesmysl zřejmý i bez vysvětlování. Opravdu dobrá rada: opravu si odvysílejte sami pro sebe v neděli odpoledne, my vás mezitím budeme před neobeznámenou veřejností beztretně špinit v široce sledovaném pořadu v hlavním vysílacím čase!

Odpověď na stížnost na pořad „Máte slovo“ sestavil předseda Rady Jiří Baumruk: „Nemůžeme přisvědčit Vašemu tvrzení, že výběr hostů v daném pořadu byl tendenční, neboť ve třech skupinách diskutujících byli zastoupeni odborníci na dané téma, odpůrci interrupcí i příznivci současného stavu. Dále konstatujeme, že v daném čase je často nezbytné přerušit výpověď některého z diskutujících, pokud se odchyluje od tématu či je jeho odpověď neúměrně dlouhá. Podle našeho názoru pořad vyzněl tak, jak České televizi ukládá zákon [...]“

Ani slovo o tom, že zastánci potratů měli početní většinu, zesílanou ještě nezodpovědnou moderátorkou; o tom, že ti „někteří z diskutujících“, jimž byla soustavně přerušována výpověď, byli vždy jen odpůrci potratů; ani slovo o tom, koho napadlo označit pravoslavného kněze Libora Halíka titulkem „náboženský fanatik“; ani slovo o tom, jak se takový přístup shoduje nejen se zákonem, ale i s Kodexem ČT, na což jsem se jistě nejen já dotazoval s konkrétními odkazy na jeho ustanovení... nic, nic, pusto, prázdno, ticho.

A ani slovo omluvy. Třebaže se Rada ústně vcelku shodla na tom, že šlo v případě „168 hodin“ o velké selhání jak ČTK, tak ČT, písemná odpověď o jakémkoli možném pochybení mlčela. Jen ve stanovisku generálního ředitele, adresovaném Radě, se píše: „Forma reportáže neměla za cíl urazit kohokoli z diváků a pokud takovou reakci vyvolala, vedení zpravodajství ČT se za to omlouvá.“ Sice nepřímou, ale díky pane řediteli, přijímám. Jenom, aby se to neopakovalo!

Podněty a stížnosti vyřizuje naprostou většinou předseda Baumruk osobně jménem celé Rady. Před rokem 2000 pracoval 15 let jako člen a nakonec vedoucí redakce sportovního vysílání ČT. Jakko-

li odchod z vysokého místa nebyl příliš dobrovolný, zdá se, že tato někdejší spřízněnost má vliv na jeho závěry a dosti stereotypní odpovědi.

Buď „neshledá důvod“ k zásahu, anebo prohlásí Radu za nepřislušnou, neboť „není oprávněna zasahovat do obsahu vysílání“. Tato oblíbená formulka je pravním bičem na kverulanty. Ostatní členové Rady si mohou vyžádat stížnosti k nahlednutí, pokud je věc zajímavá, ale soudím, že to zpravidla nedělají, takže v podstatě ani nevědí, kdo si na co stěžuje, natož aby sami iniciativně shlédli pořad, který je předmětem diváckých výhrad.

„To je všechno proto...“

Nastane-li snad přece jen diskuse, točí se tím pádem kolem formálních detailů připravené odpovědi, málokdy reflektuje přímou podstatu kritizovaného jevu. Nelze než doufat, že na jiných úsecích vykonává Rada svou kontrolní činnost důsledněji a méně formálně.

Jak nám neoficiálně vysvětlila jedna pracovnice ČT: „To je všechno proto, že katolíci nepiší. Když o půl hodiny posuneme ‚Receptář‘, přijdou stovky dopisů. Na protikatolické pořady je velmi málo reakcí.“ (RC Monitor č. 9, s. 12) Víím, že nevysedáváme všichni stále před bedýnkou, není na to čas ani chuť. Ale v případě tak flagrantním, o němž se navíc dosti mluví, je opravdu na místě silná odezva. Až místo pětadvaceti stížností dostane Rada na stůl pětadvacet košů plných stížností, pak se jimi snad začne vážně zabývat a hledat, kde je chyba. Do té doby: stěžujte si na lampárně, drazí concesionáři!

Když se američtí katolíci dokáží semknout, donutí bojkotem k ústupu i takové firmy, jako je automobilka Ford, nebo pivovary *Miller Brewing Company*. Proti ČT nemá bojkot smysl, nebudu si přece odhlašovat televizor, který mám sotva dva roky, jenom kvůli tomu, že se pár hlasitých jednotlivců neumí chovat. Tady by mělo být spíše naším cílem dosáhnout nápravy. Jako poplatníci máme snad právo, aby o našich záležitostech veřejnoprávní televize referovala vážně a zprávy z katolického světa jí nesloužily jen jako zdroj laciných vtipů. Fňukat, jak jsou na nás oškliví, a přitom nehnout prstem je otrocké – páni se o svá práva berou. A jak na to? To ať řeknou ti zkušenější z nás. Především ale vzít všichni za jeden provaz. Máme se od Američanů ještě hodně co učit.

Štěpán Kohout

převzato z internetu se souhlasem autora
mezititulky a zvyraznění redakční

VÝROČÍ / PŘEDNÁŠKA

Romano Guardini

Čtyřicáté výročí úmrtí

Romano Guardini, německý filosof a teolog, se narodil 17. 2. 1885 ve Veroně jako syn obchodníka, ale vyrůstal v Německu. Po gymnáziu v Mohuči studoval na univerzitě v Tübingenu, Mnichově

a Berlíně přírodní a státní vědu; v Tübingenu pak katolickou teologií. Roku 1910 byl vysvěcen na kněze a po dvouletém působení ve farnosti se opět věnoval studiím a promoval v roce 1915 ve Freiburgu. V roce 1922 se habilitoval jako profesor dogmatiky v Bonnu, roku 1923 se dostal na katedru ve Vratislavi, přednášel ale především na univerzitě v Berlíně filozofii náboženství a katolický světový názor. V roce 1939 byl z politických důvodů propuštěn. Od roku 1945 měl zase svou katedru v Tübingenu a od roku 1948 vyučoval v Mnichově až do penze v roce 1964 (jeho nástupcem byl Karl Rahner).

Rozsáhlá, téměř bezbřehá je jeho literární činnost. Vedle svých kázání a přednášek pravidelně psal do časopisů o kulturních otázkách, monografie o velikánech západních dějin ducha.

Guardiniho osoba je spjata s hnutím mládeže po 1. světové válce. Práce v prostředí mladých studentů dala vzejít Guardiniho originálnímu znovuobjevení smyslu pro znamení a symbo-

ly, které měly dalekosáhlý vliv na vývoj katolické liturgiky a liturgie ve 20. století. Obnova katolické liturgie a její centralita kolem slavení eucharistie je z velké části právě spojena s Guardiniho osobou.

V meziválečném období Guardini studoval klíčové osobnosti filozofie náboženství a evropské kultury; je autorem interpretací, v nichž se snažil vyloučit významná díla evropských myslitelů (např. Fjodor Michailovič Dostojevskij, Dante Alighieri, Platón, Augustinus, Kierkegaard, Rainer Maria Rilke).

Především se však Guardini řadí k nejvýznamnějším představitelům katolictví 20. století, především v oblastech liturgie, filozofie náboženství, pedagogiky a ekumenismu.

V roce 1952 se Guardini stal papežským prelátem, téhož roku dostal Mirovou cenu německých nakladatelů a celou řadu vyznamenání a cen až do své smrti.

Guardini zemřel 1. října 1968 v Mnichově ve věku 83 let.

Romano Guardini a smysl Církve

V roce 1922 Romano Guardini vydal sbírku svých přednášek na univerzitě v Bonnu s titulem „Smysl Církve“. Přednášky nadchnuly početné posluchačstvo v atmosféře kulturní a náboženské obnovy. U příležitosti 40. výročí smrti velkého teologa 20. století přinášíme hlavní části první kapitoly onoho díla, jež vyšlo v italském překladu ve vydavatelství Morcelliana v roce 2007.

Začal proces nedozírného dosahu: probuzení Církve v duších.

To je třeba správně chápat. Církev byla vždycky současná, ve všech dobách vždy měla a má rozhodující hodnotu pro věřícího, který přijímá její učení a řídí se jejími příkázáními. Svou solidní a podstatnou skutečností byla pro něho oporou a bezpečím. Avšak když koncem středověku dosáhl individualistický vývoj určitého stupně, Církev už nebyla pocíťována jako obsah pravého a vlastního náboženského života. Věřící sice žil

v Církvi a dával se jí vést, ale stále méně žil Církve. Náboženský život se stále více nakláníl k osobní zbožnosti a Církev byla pocíťována jako mez a snad také jako opozice k této sféře individuality; každopádně jako něco, co omezovalo osobní faktor a tedy pravý náboženský postoj. A podle mentality jednotlivce se jevila tato regulace někdy jako blahodárna, jindy nevyhnutná nebo tísnivá [...]

Nuže, na čem se zakládal tento postoj? Už jsme to naznačili: na subjektivismu a individualismu nové doby.

„Já a můj Stvořitel“

Náboženství bylo pocíťováno jako něco, co patří do oblasti subjektivity. [...] Objektivní náboženská skutečnost, Církev, byla pro jednotlivce hlavně regulací na poli osobní zbožnosti, jistota proti nedostatkům subjektivity. Co ji přesahovalo, objektivita směřující k svobodné výši, zbavená vyhraněných cílů, se

jevilo jako něco chladného a duchovně hrubého. Dokonce i souhlas a nadšení, jež mnohým přinášela, byla pro mnohé něčím vnějším, mimoindividualním, co bylo z psychologického hlediska podobné starobylému „vlastenectví“.

Podíváme-li se pozorněji, shledáme, že si už lidé ani neuvědomovali, že předmět víry je skutečný. Tato tendence všeobecně ovládala náboženský život v druhé polovině 19. století a na počátku 20. století [...] Po pravdě řečeno, člověk oné doby neměl žádné bezprostředně solidní vědomí skutečnosti věcí a koneckonců ani sebe sama. Myslenková stavba, jako důsledný solipsismus, nestála na logických závěrech, ale byly to pokusy o vysvětlení zakoušení subjektivity [...] A to platí i pro náboženství: co nebylo dáno bezprostředně logickou nebo psychologickou cestou, nemělo moc přesvědčit ba ani nepřesvědčovalo.

PŘEDNÁŠKA

Jisté bylo pro jednotlivce pouze to, co osobně zakoušel, cítil, žil, a pak kromě toho pojmy, ideje a požadavky jeho názoru. Také Církev tedy musela být pocíťována ne jako náboženská skutečnost, jež spočívá na sobě samé, nýbrž jako hraniční hodnota subjektivního, ne jako pulsující život, nýbrž jako formální instituce.

I náboženský život byl individualistický, rozptýlený, zbavený komunitního rázu. Jednotlivec žil pro sebe: „Já a můj Stvořitel“ – to byla pro mnohé jediná formule. Komunita nebyla něco původního, nýbrž přicházela až na druhém místě: neexistovala předem, nýbrž byla myšlena, chtěna a zřízena. Jednotlivec sice vycházel vstříc druhým, staral se o ně, zval je k sobě; ale intimně nestál mezi nimi, netvořil s nimi živou jednotu. Nebyla to komunita, nýbrž organizace: jako všude jinde, tak také v náboženském prostředí. Jak málo se věřící cítil jako komunita i při kultovních úkonech! Jak málo si byl jednotlivý věřící vědom farního společenství: dokonce i svátost společenství „svaté přijímání“ (*communio*) bývalo chápáno individualisticky.

K tomu přistupovala racionalistická mentalita doby. Připouštělo se pouze to, co se mohlo „pojmut, spočítat“. Kvalita věcí v jejich nezničitelné originalitě byla nahrazena masovými vztahy určenými matematicky, život byl nahrazen chemickými formulacemi.

Místo aby se mluvilo o duši, hovořilo se o psychických procesech; živá jednota osobnosti byla považována za svazek stavů a činností. Ona doba měla styk pouze s tím, co se dá experimentálně dokázat. [...] To všechno mělo vliv také na podobu Církve, která se v zásadě jevila jako náboženská instituce jistým způsobem užitečná a právní. Ale co je v ní mystického, to, co stojí za cíli a hmatatelnými institucemi, co je vyjádřeno pojmem Boží království, Kristovo mystické Tělo, to nebylo přímo pocíťováno.

Naše doba znovu objevuje, že věci **jsou** a že jsou ve vlastní, původní a stvořené ustálenosti, že není možno podřídit je výpočtu. To, co je konkrétní ve svém neomezeném bohatství, se stává žitou zkušeností a tak se také stává zkušeností štěstí, že může do ní pronikat a v ní postupovat. Vyplývá z toho pocit svobody a plnosti: já skutečně jsem a ve své určitosti je skutečná věc, která stojí přede mnou!

Velké probuzení ke skutečnosti

Nyní to všechno prochází hlubokou proměnou. Prosadily se nové síly v oněch záhadných hlubinách lidského bytí, kde se čerpají podněty a směřování duchovního života. Nyní cítíme skutečnost jako původní fakt: už není onou pochybnou věcí, před níž dáváme přednost ústupu k logické platnosti, jež se zdá být bezpečnější a pevnější. Ona je stejně bezpečná, ba mnohem více, protože je prapůvodní a mnohem víc zahrnující a úplnější. Různé příznaky naznačují, že nyní potřebujeme konkrétní skutečnost jako jediný údaj a k němu vztahujeme to, co je abstraktně platné. Naše doba znovu objevuje, že věci **jsou** a že jsou ve vlastní, původní a stvořené ustálenosti, že není možno podřídit je výpočtu. To, co je konkrétní ve svém neomezeném bohatství, se stává žitou zkušeností a tak se také stává zkušeností štěstí, že může do ní pronikat a v ní postupovat. Vyplývá z toho pocit svobody a plnosti: já skutečně jsem a ve své určitosti je skutečná věc, která stojí přede mnou! Myslet – to znamená živý vztah, který přechází ode mne k věci a – kdo ví – snad také od věci ke mně; jednat – to znamená navázat pravý a vlastní vztah s ní: žít – znamená skutečný vývoj: je to proces mezi věcmi, společenství se substancemi a vzájemně dávání a přijímání.

Stále nepochopitelnější se nám jeví ona kritická výhrada, jež byla dříve považována za dokonalou spiritualitu a byla jakýmsi kouzlem, které vyhání lidi z planetárního bohatství do světa schémat... Okouzlení vyprchalo a my se ptáme, jak jsme je mohli tak dlouho snášet. Nastalo velké probuzení ke skutečnosti.

„Svět duchovních věcí“

A také k metafyzické skutečnosti. Věřím, že nikdo, nechce-li udržovat předem zaujatý postoj, nikdo, kdo žije v dnešní době nebo snad předbílá dobu, vážně nepochybuje o skutečnosti duše. Již se mluví o „světě duchovních věcí“, to znamená, že psychické je považováno za dost skutečné, abychom v něm viděli celý ontologický řád, který přesahuje to, co je smyslové (sensibilní). Pro vědu často zůstává pouze obtíž, jak najít přechod od předešlého popírání, jež se stalo dogmatickým, k jasně nepopíratelnému faktu, že opravdu existuje duše.

A je stejně jisté, že existuje Bůh. Okultistický a antroposofický proud – sám v sobě málo útěšný – je důkazem toho, jak silné je toto metafyzické vědomí skutečnosti. Před ním přímo vyvstává úkol

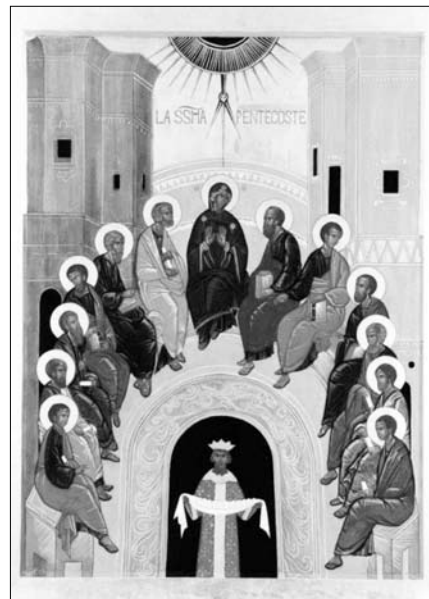

Foto: <http://www.famig.lapiccolachiesa.com>

uchovávat v čisté spiritualitě ideu duše a Boha a ponechat experimentálním materiím jejich dobré právo. Tatáž tendence se jeví v současné obrodě platonského myšlení. Duchovní formy jsou považovány za metafyzicky činné a ne už pouze spojené s logickou strukturou vědomí. A tak je tomu u mnoha dalších věcí. Také společenství chápeme bezprostředně. Uchylovat se do sebe už neplatí, jako před dvaceti lety, jako jediný postoj hodný toho, aby byl zastáván, ale spíše se jeví jako problematický, neproduktivní a bezmocný postoj. Zkušenost, že „jsou lidé“, je velmi intenzivně prožívána stejně jako ta, že „jsou věci, že je svět“. Tato první zkušenost je dokonce ještě silnější, protože se nás týká zblízka. Je tu jiný člověk, jako jsem tu já. Každý je se mnou spřízněn, ale každý je také světem sám pro sebe, světem nenahraditelné hodnoty. Z toho vyplývá, že jsme od přirozenosti všichni spojeni, jsme bratři a sestry! Je přirozené, že jednotlivec je ve společenství; to se nevytváří pouze tehdy, když se jeden obrátí na druhého nebo se zřekne své nezávislosti: komunita je stejně prapůvodní a základní, jako je úkol dovést svou osobnost k její dokonalosti.

Toto vědomí spojení mezi lidmi nabývá vlastní význam a charakter: stává se svědomím lidu. Slovo „lid“ znamená masu nebo nevzdělané lidi nebo primitivy, jejichž duchovní život a svět hodnot a věcí ještě není vyvinutý. Všechny tyto výklady pocházejí z liberálního, osvícenského a individualistického myšlení: dnes je tón docela jiný; vzniká něco podstatného. „Lid“ je původní jednota lidí, kteří podle druhu, země a historické

PŘEDNÁŠKA / ÚVOD DO FILOSOFIE

kého vývoje v životě a v osudech jsou jediným celkem.

Ecclesia – Církev

Tyto hluboké přeměny musejí dojít až tam, že budou také platit v náboženské komunitě. Skutečnost věcí, skutečnost duše, skutečnost Boha se nám prezentují s novou silou. Náboženský život ve svém předmětu, ve svém obsahu, ve svém rozvoji je autentická skutečnost, postoj žijící duše k živému Bohu. Je to skutečný život obrácený k Němu, ne prostý cit nebo čiré ideální jsoucno. Znamená to poslouchat, následovat, přijímat a dávat. Základní problém už není: „Je nějaký Bůh?“, nýbrž: „Jaký je tento Bůh, kde ho najdu? Jak k němu mohu dospět?“ Člověk už se neptá zda, nýbrž jak se má modlit, ani zda je nutná askese, nýbrž jak je potřebná.

Do tohoto náboženského postoje se žitým způsobem zařazují také naši bližní. Je to náboženské společenství, ne jen prostá juxtapozice (stát vedle sebe) jednotlivých individuí uzavřených do sebe, nýbrž skutečnost, která přesahuje jed-

notlivce: *ecclesia* – církev. Ta zahrnuje lid, objímá lidstvo, přitahuje k sobě také věci, celý svět. A tak znovu získává kosmický rozsah prvních staletí a středověku.

Podoba Církve, Kristova mystického těla, jak se prezentuje v listech apoštola Pavla Efezanům a Kolosským, nabývá zcela novou sílu. Pod vedením své hlavy, Krista, Církev zahrnuje „všechno, co je na nebi, na zemi i v podsvětí“ (srov. Fil 2, 10). V Církvě je všechno spojeno s Bohem – lidé, andělé i věci. V ní začíná už nyní velké znovuzrození, „po němž dychtí celé stvoření“ (srov. Řím 8, 19 nn).

Společenství je sdílením života

Tato jednota však není zkušeností chaotického života, není to jen proud citu. Jedná se o společenství, k jehož vytvoření přispělo dogma, liturgie a právo: ne prostá kolektivnost, nýbrž společenství (komunita), ne jen náboženské hnutí, nýbrž život Církve, ne jen romantické snění ducha, nýbrž ontologická církevní skutečnost.

Tento způsob života ve společenství je však podporován pulsujícím krevním

oběhem vědomí nadpřirozeného života. Jako se v oblasti spirituality všude prosazuje život – který je tak záhadný a přesto má tak bezprostředně intuitivní pronikavost –, tak se to také děje v oblasti nadpřirozeného. Milost je skutečný život; jednat nábožensky znamená povznést se k vyššímu způsobu života; společenství je sdílením života a všechny jeho formy jsou vitální.

To všechno se dá shrnout do jednoho slova: skutečnost fakticky nesmírná – Církev – je znovu živá a my chápeme, že je opravdu Jedna a Všechno. Částečně tušíme vašeň, s jakou nás objímají velcí světci, kteří pro ni bojovali. Snad nám jejich slova někdy zněla jako prázdné fráze, ale nyní – jaké světlo se z nich zvedá! Myslitel uvidí, unesen, v Církvě poslední mohutnou redukci *ad unum* všeho jsoucího. Umělec v ní zakusí s mocným vnitřním pohnutím velkolepou výchovnou sílu, schopnost přeměňovat a sublimovat všechno skutečné prostřednictvím nejvyšší moci jasnosti a krásy.

pro RC Monitor zpracoval P. Josef Koláček SJ
redakčně upraveno, mezititulky redakce

Problémové souvislosti a ohniska napětí filosofického tématu

Člověk byl stvořen jako myslící bytost, byl obdarován rozumem. Tento dar je však třeba rozvíjet a kultivovat – jediné správné myšlení dovádí člověka k pravdě. Filosofie, „touha po moudrosti“, je však v dnešním světě spíše přehlížena či dokonce znevažována. Jako malý příspěvek k podpoře správného myšlení otiskujeme na pokračování Úvod do filosofie, studijní materiál vzdělávací společnosti Academia Bohemica.

V této lekci se poodhalují některé významné teoretické souvislosti takových etických pozic, jakými jsou hédonismus, relativismus a mocenský utilitarismus.

Tak jako v celém životě, je i ve filosofii důležité, abychom uměli rozlišit podstatné od nepodstatného, to co logicky předchází od toho, co následuje. Mluvíme o vystižení hierarchie filosofického tématu. Nejsou všechny problémy stejně důležité. Filosofie musí především zajímat, jakou hodnotu jejich myšlenky vlastně mají. Jestli jsou objektivní, jestli je mohou tvrdit s jistotou a s obecnou platností. Z tohoto filosoficky podstatného hlediska jsou důležitější problémy poznání (gnoseologické), než třeba otázky dějin či umění. Z hlediska celkového zaměření filosofického úsilí jsou zase

důležitější otázky etiky než otázky filosofie přírody. Filosofická problematika má krom toho svou vnitřní logiku. Řešení určitého problému vyžaduje předchůdné vyřešení jiných problémů; to tvoří jeho předpoklady.

Podstatné disciplíny filosofie

Kdybychom měli v řadě filosofických disciplín vytipovat ty hlavní, pak by neměly chybět gnoseologie, ontologie, filosofie Absolutna, antropologie a etika. V těchto pěti subsystémech jsou soustředěny uzlové body filosofického tématu, jimi procházejí hlavní linie filosofických souvislostí. Ostatní disciplíny jsou vzhledem k nim sekundární.

Načrtneme nyní některé podstatné souvislosti filosofického tématu, aby se ukázalo, které otázky by měly být ve fi-

losofii přednostně kladeny a udržovány v průběžné pozornosti. Můžeme nejprve rozvíjet problémové souvislosti z opačného konce, od etických pozic; ty jsou pro životní praxi rozhodující. Budou před námi postupně vyvstávat jejich předpoklady i předpoklady těchto předpokladů.

1. Hédonické blaho a mravní zákon

Když se životní filosofie ptá, která hodnota je tak atraktivní, že pro ni stojí za to žít, ptá se na to, v čem spočívá životní optimum. Proč se ale ptát tak výlučně? Nebylo by moudřejší ptát se naopak komplexně a spatřovat životní optimum v plné, pokud možno ničím nerušené realizaci všech hodnot, které od-

ÚVOD DO FILOSOFIE

povídají našim potřebám? Tak idylické to bohužel s všestranným, bezmezným uspokojováním potřeb není. Uskutečnění určitých hodnot totiž často vylučuje uspokojení jiných potřeb; pestrá nabídka hodnot člověka mnohdy vnitřně rozdvouje, polarizuje. Dejme tomu, že budeme mít příležitost užít si něco mimořádně příjemného. Budeme ale muset kvůli tomu pořádně přivřít oči nad požadavkem spravedlnosti; dáme-li na něj, zmaříme příležitost. Dvěma pánům zároveň opravdu nelze sloužit.

Dvě základní představy o životní dokonalosti

V tomto banálním příkladu se ohlašují dvě radikálně odlišné životní filosofie, dva protichůdné typy života. První je podstatně orientován na příjemné užívání, na užitek, druhý na to, čemu se v tradici říkalo mravní ctnost. K realizaci ctností vede nesmlouvavý mravní zákon, který se na dobré pocity moc neohlíží; spíše jim často překáží. V prvním typu je tedy mravní hodnota odvozena z jiných, závisí na tom kolik užítka přinese, zatímco v druhém typu je hodnotou neodvozenou, autonomní, nezávisí na jiných.

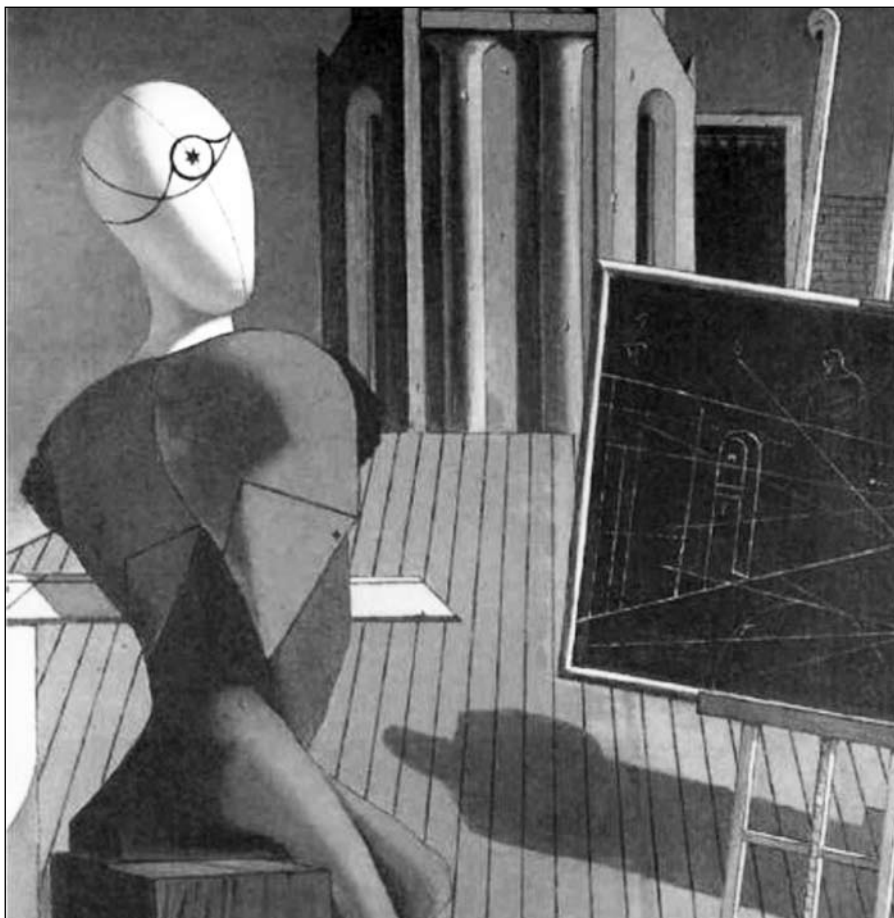
Etika užítka a etika charakteru

První typ života je v etické reflexi zpracován a kodifikován v systému hédonismu. Podle hédoniků má být celý život organizován principem slasti. Představa zdařilého života se tu váže na dlouhý život, vyplněný co možná největším počtem rozmanitých příjemností. To je také vůdčí motiv hédonika: minimalizovat ve svém životě trápení a maximalizovat kvantitu i kvalitu slasti. Hédonik jako takový je přesvědčeným egoistou.

V protichůdné životní orientaci se požitky tolik necení; mluví se tu spíše o povinnosti a mravní odpovědnosti. Také v ní primárně nejde o nějaká velkolepá, nesmrtelná díla, jimiž by se osobnost zapísala do dějin. Pojem osobnosti tu má totiž výlučně mravní specifikaci. Jedná se v něm o lidský charakter, v němž se sbíhají síly striktně neegoistického života. Životní ideál je tu radikálně jiný, než permanentně syté sebeuspokojování. Člověk se podle něj učí snášet různé útrapy a nepříjemnosti pro druhé – třeba z důvodu spravedlnosti.

Různé definice člověka

Filosofičtí stoupenci obou protichůdných směrů se pochopitelně navzájem tvrdě kritizují. Zajímavé přitom je, že obě strany zdůrazňují, že jejich koncepce

G. de Chirico. Foto: <http://www.galleryofart.us>

ce dobrého života je přirozená, že přesně odpovídá konstituci, přirozenému zaměření a potřebám člověka. Zřejmě se tedy dramaticky liší v tom, jak člověka chápou, jako ho identifikují. Jejich definice člověka budou asi také protichůdné. Z nich pak vyvozují protichůdné zákony dobrého lidského života.

Hédonik ospravedlňuje dominantní motiv slasti tím, že člověk je jen vysoce vyvinutý organismus, jehož primární životní sklony jsou přirozeně egocentrické. Člověk tedy žije dobře, když se především, ne-li výlučně stará o vlastní uspokojení, o naplnění organických sklonů a potřeb. Oponenti ovšem hodnotí hédonický styl života jako eticky pokleslý, jako ryze animální, odpovídající pouhému živočichovi. Hédonik jim zase vytýká moralistní podvazování životního elánu a protipřirozené omezování, odříkání. Je jasné, že etický spor o hédonismus se bude muset přesunout do antropologie. Obě strany musí hledat předpoklady v podstatě člověka.

Etická rehabilitace egoismu?

Je-li člověk v podstatě organismem, pak je dynamika jeho tužeb, přání,

obav, radostí a smutků primárně určena uspokojováním hmotných potřeb; to se také stává hlavní náplní lidského života. A poněvadž je takové uspokojování přirozeně sebestředné, je v logice této materialistické koncepce žádoucí, aby se z etického hlediska nově promyslel i egoismus; v materialistickém kontextu by měl být rehabilitován. Jestliže se naopak egoistické sebezvýhodňování pokládá za eticky nepřijatelné, pak by měl být člověk chápán buď jako podstatně podřazený Společnosti, nebo jako bytost, jejíž přirozenost není jen hmotná.

Deterministická rizika biologismu

Je tedy člověk pouhým organismem, jak jsou přesvědčeni materialisté, nebo je těžiště jeho bytí neorganické? Je člověk pouhou částí Přírody, nebo ji svou intelektuálně-volní kapacitou přesahuje? Je možné odvozovat myšlení a rozhodování člověka z jeho mozku? Materialisté se tu odvolávají na zaslouženou autoritu přírodních věd, jejichž důkladné popisy jsou nesporné. Otázkou však zůstává, jestli se týkají přímo podstaty myšlení a jednání, nebo jen jejich hmotných podmínek. Oponenti namítají, že se reduk-

ÚVOD DO FILOSOFIE

cí na bio-procesy zavádí do těchto specificky lidských činností determinismus, který výkladově znemožňuje realizaci pravdy a svobody. Tyto hodnoty však beze všeho užívají i materialisté. Kdyby byla tato námitka oprávněná, pak by to znamenalo, že se materialisté svým výkladem zmíněných činností vyvracejí.

Marginalizace mravnosti

Jestliže je člověk pouhým organismem, pak také smrtí zcela zaniká. Jeho osobní život jde vlastně od nicoty do nicoty. Člověk je jen nula na dovolené. Kvůli čemu tedy na zemi je, ne-li proto, aby si trochu užil? Nahlížíme-li základní lidskou situaci takto bez příkras (realisticky?), pak budeme stále méně ochotni, nechat se ve svých aktivitách omezovat nějakou vyšší, samoučelnou morálkou ctností, která po pravdě řečeno čerpá svůj možný smysl pouze ze zásvětné perspektivy. Možnosti sebe-prosazení a sebezvyhodnění se v této realistické (?) optice ukazují být silnými a oprávněnými impulzy v životní motivaci. Proč by např. měla být vnitřní logika úspěšnosti jednotlivých profesí a oborů (ekonomiky, práva, medicíny, politiky, žurnalistiky, vědeckých výzkumů, umění,) podřizována nějakým normám morálky, které údajně převyšují právní konvence a které jsou tradovány z jiného, většinou náboženského kontextu? Oponenti ovšem při kritice materialistického pojetí člověka a jeho života mluví v této souvislosti o tendencích k mravnímu nihilismu.

Ontologické pozadí

Linie problémových souvislostí sporu o hédonismus se ale nezastavuje v antropologii. Na ontologické rovině se tvoří vyšší předpoklady jak materialistického, tak i duchovnějšiho výkladu lidského bytí. Když řekne materialista „jsoucnost“ (ve smyslu toho, co je), znamená to pro něj totéž, co „jsoucnost, proměňující se v čas a v prostor“. Jiní filosofové o takovém ztotožnění pojmů jsoucnosti a hmotného jsoucnosti přesvědčení nejsou.

Materialistický výklad celé skutečnosti je nesporně úspěšný. Musí však čelit námitce, že svou úspěšnost zakládá na zneužití přesvědčivosti smyslové evidence hmotného světa potažmo přírodních věd. Z nepopíratelného faktu hmotných jsoucností, ani z jejich podrobné znalosti totiž neplyne, že jsou v realitě jedinými, že neexistují jiná, než hmotná jsoucnosti. Zůstává tedy otevřená otázka, jak ve prospěch materialismu argumen-

tovat. Pouhé spolehnutí na smyslovou evidenci k filosofické přesvědčivosti materialismu nestačí.

Bůh a mravnost

Někteří filosofové vyvozují v protějšku k materialistům z povahy hmotného světa nutnost existence jeho nehmotné příčiny; identifikují Absolutno jako osobního Boha. V etické aplikaci pak mohou zdůrazňovat nehédonické, specificky mravní hodnoty života, s tím, že jejich smysluplnost garantuje právě Bůh. Ten zná, na rozdíl od netečné anonymní Přírody a svévolných Dějin mravní profil každé lidské osoby. Proto může zajistit i spravedlivé zhodnocení a vyrovnání lidských životů. Existence Boha se takto zdá být oporou smysluplnosti takových etických výkladů, které nespátřují hlavní obsahy života v požitku a užitku.

Gnoseologické pozadí sporu

Filosofové hédonismu se ve sporu s filozofy protiegotického mravního zákona mohou odvolat na ještě jeden hlavní zdroj svého „pohodářského“ pojetí životní praxe. Je jím určitý výklad lidského poznání na úrovni teorie poznání (gnoseologie). Filosofové se pokoušeli výkladově zrekonstruovat lidské poznání, aby mu tak říkajíc přišli na kloub. Pokoušeli se vystihnout jeho strukturu, popsat, jak vznikají obsahy poznání a také vyznačit prostor, v němž se právě vyložené poznání může bezpečně pohybovat a ukázat tak, kde už se pohybuje na tenkém ledě.

Aliance hédoniků s empiriky

Filosofové hédonismu mají přirozené spojence v empiricích. Ti snad nejhlasi- těji vyhlásili ve filosofii zákaz potulování se v neempirických oblastech. V minulé lekci jsme je v protějšku k metafyzikům nazvali cenzory lidského myšlení. Do této role se obsadili sami, když začali metafyzikům říkat: „My jsme objevili, že lidské myšlení je stavěno jen na hmotné, tj. empiricky dostupné objekty a vy to musíte respektovat. Jinak vás vyloučíme z dobré společnosti racionálně myslících badatelů a budete sdílet úděl šarlatánů.“ Metafyzici mají samozřejmě o lidském myšlení jiné představy. V teorii poznání se tedy vede důležitý spor o to, jestli je koncepce empiriků pravdivá a jestli jsou následné zákazy metafyzického myšlení oprávněné.

Agnostická limitace myšlení

Na základě empirismu se prosadil agnostický postoj k otázkám, které pře-

sahují zkušenost. Takové otázky podle agnostiků nesmíme klást, neboť na ně neexistuje racionální odpověď. Zkušenostně např. nemůžeme potvrdit, ani vyvrátit existenci boží; nebudeme tedy nikdy ve filosofii vědět, jestli Bůh je, nebo není. Stejně se to má ale i s materialismem. Neboť je ontologickou koncepcí celé skutečnosti a skutečnost jako celek je daleko za hranicemi empirie.

Je tu tedy určitá nejasnost. Řekli jsme, že podle agnostiků nemůžeme vědět, že veškerá skutečnost je jen hmotná. Přitom jsme materialismus odhalili jako základní ontologický předpoklad hédonické životní filosofie. Jak tedy můžeme tvrdit, že empirici svým agnostickým omezením myšlenkového rozletu filosofů připravili půdu pro etický hédonismus? Neodporujeme si? Vždyť se zdá, že tu půdu spíše odňali. Ne tak docela.

Striktně vzato agnostici skutečně nepřipouštějí takové koncepce o celku skutečnosti, jakou je materialismus. Připouštějí jen takové poznání, které čerpá své objekty ze smyslové zkušenosti. Smyslové poznání však zprostředkovává jen hmotné objekty. Racionální postoj ke skutečnosti tedy uznává jen hmotné objekty; reálná věda je jen o hmotných objektech. Svět se naší racionality jeví jako soubor hmotných objektů, a člověk se pak jeví jako soubor hmotných potřeb. Jeho afektivní dynamika je pak primárně fixována na jejich uspokojování; životu vládne zákon těla – a jsme v hédonismu. Agnostici tedy vyhánějí materialismus dveřmi, ale on se jim vrací do hry oknem. Teoreticky jejich cenzura lidského myšlení materialismus nepřipouští, ale prakticky k němu vede.

Taková je tedy linie problémových souvislostí od etického sporu o hédonismus až po gnoseologický spor o možnosti metafyzického myšlení.

Jiří Fuchs
studijní materiál Academia Bohemica
www.academia-bohemica.org
pokračování v příštím čísle

Vážení čtenáři,
děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání RC Monitoru a pomohli pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.

S upřímným Pán Bůh zaplať

redakce

VĚROUČNÉ OTÁZKY

Je láska povinnost?

Na dotazy týkající se víry a mravů odpovídají bratři a sestry Řádu kazatelů (dominikánů) s úmyslem stanovisko Církve srozumitelně zprostředkovat. Dotazy lze zasílat na adresu redakce.

Je láska povinnost? Může nám někdo nařídít vztah k někomu (např. úctu k Panně Marii)?

Pokud si klademe otázku, zda je láska povinností, je potřeba nejprve si dobře ujasnit, co oba pojmy znamenají. Začneme povinností. Pod ní si zřejmě většina moderní společnosti představí kantovský imperativ, který se vznáší nad člověkem, často bez toho, že by se jakkoliv ospravedlňoval či zdůvodňoval, a klade nesmlouvavé požadavky na člověka, jemuž nezbyvá než je bez zaváhání plnit, či je odmítnout en block. Klasický (rozuměj klasických filosofů starého Řecka) a středověký přístup, dejme tomu takového svatého Anselma či Tomáše, je jiný. Spočívá nejdříve v odhalení povahy (přirozenosti) věci a zejména věci, o níž v daném případě jde. Od ní se teprve odvozuje lidské jednání ve vztahu k ní. Co pak znamená povinnost? Nic než naplnění charakteru věcem vlastního.

Mohli bychom se kupříkladu ptát, zda je povinností každého člověka mít dvě nohy. Málokdo by asi zde použil slovo povinnost, byť s tímto faktem jen málokdo něco nadělá. Ale budiž, dejme tomu, že nějaký protřelý ctitel Sartra či Nietzscheho si dá tu práci demonstrovat nám svoji „svobodu“ a nezávislost tím, že si jednu z dolních končetin dobrovolně (či zlovolně) odejme; mimoto máme bohužel smutné případy těch, kteří se z nejrůznějších nešťastných příčin nemohou těšit plnému zdraví, co se nohou týče a postrádají jednu nebo i obě dvě. Inu, nezbyvá než se uchýlit k ontologicky silnějšímu příkladu a poznamenat, že každý člověk jednoduše *musí* mít nějaký rozměr či barvu. Může ze svého těla uřezávat libru masa za librou a podstupovat nejrůznější barvící úpravy od barbírů a lazebnic, leč dokud bude člověkem, těchto svých akcidentů se nezbaví. Není divu, patří k jeho přirozenosti. Ta však nezahrnuje pouze takovéto stabilní prvky, jež jsou ostatně vlastní všem hmotným tělesům (ovšem kámen většinou neřeší, zda je jeho povinností mít nějakou váhu a váží kolik váží, i když si ho za to nikdo neváží), nýbrž i prvky dynamické, mezi něž patří zejména naše jednání. I v něm je ledacos, co sdílíme s bytostmi méně dokonalými, jako jsou třeba

zvířata. I ona konzumují potravu, dýchají a přijímají tekutiny. A opět se můžeme zeptat, zda je lidskou povinností pít či dýchat. Opět zde snad jen zarputilí hlásatelé nadčlověka a jeho totální vzpoury budou vidět povinnost, které ovšem nyní budou moci nedostát poněkud snáze – dýchat si tak jednoduše nezakáží, leč jsou známy případy lidí, kteří spáchali sebevraždu vyhladověním, mnohem častěji jsou pak bohužel případy, kdy takto lidé zemřou bez svého přičinění a jako na takové se na ně vztahuje klasická kategorie povinnosti. Na rozdíl od předchozích případů zde máme reálnou možnost mezi dvěma či vícero možnostmi. Nikde však není řečeno, že jsou rovnocenné. Pokud nám někdo nabídne zajímavou, lidské společnosti prospěšnou a dobře placenou práci a my budeme volit mezi ní a angažmá ve zločineckém gangu, které by bylo nejen nebezpečné, ale i zdraví škodlivé a nadto špatně placené, jsme nuceni seznat, že tyto možnosti nestojí na stejné rovině, a asi jen málokdo zvolí tu druhou. Znamená to, že ta první je povinností? Ano, v jistém smyslu ano. Je povinností člověka vůči společnosti, ale zejména vůči sobě samému. Člověku je totiž vlastní dobro a je jím spontánně přitahován. Vlastně každým svým činem člověk sleduje jisté dobro a to nutně, není tedy v jeho silách a možnostech nějak se vyvléci z této nutnosti být přitahován dobrem, jež je mu přirozená. Problém však působí skutečnost, že ne vždy jsme schopni jednotlivá dobra, která se nám nabízejí, patřičně posoudit a zvolit z nich v dané situaci to nejlepší. Různé morální příkazy pak principiálně nemají jinou roli, než pomoci naší nevědomosti ono nejlepší dobro v dané situaci nalézt.

Konečně se dostáváme do sféry, jež je plně a pouze lidská (když si dovolíme vynechat anděly), totiž svobodných lidských činů, které jediné jsou plně morální a jako na takové se na ně vztahuje klasická kategorie povinnosti. Na rozdíl od předchozích případů zde máme reálnou možnost mezi dvěma či vícero možnostmi. Nikde však není řečeno, že jsou rovnocenné. Pokud nám někdo nabídne zajímavou, lidské společnosti prospěšnou a dobře placenou práci a my budeme volit mezi ní a angažmá ve zločineckém gangu, které by bylo nejen nebezpečné, ale i zdraví škodlivé a nadto špatně placené, jsme nuceni seznat, že tyto možnosti nestojí na stejné rovině, a asi jen málokdo zvolí tu druhou. Znamená to, že ta první je povinností? Ano, v jistém smyslu ano. Je povinností člověka vůči společnosti, ale zejména vůči sobě samému. Člověku je totiž vlastní dobro a je jím spontánně přitahován. Vlastně každým svým činem člověk sleduje jisté dobro a to nutně, není tedy v jeho silách a možnostech nějak se vyvléci z této nutnosti být přitahován dobrem, jež je mu přirozená. Problém však působí skutečnost, že ne vždy jsme schopni jednotlivá dobra, která se nám nabízejí, patřičně posoudit a zvolit z nich v dané situaci to nejlepší. Různé morální příkazy pak principiálně nemají jinou roli, než pomoci naší nevědomosti ono nejlepší dobro v dané situaci nalézt.

Co se pak lásky týče, i zde bychom si měli vyjasnit její pojetí. Dnes je brána nejčastěji za cit či pocit, ať už přechodný nebo trvalý, v každém případě

Foto: archiv

však spontánní. Pochopitelně nelze nařídít člověku, co má pociťovat, tím méně, když to má cítit spontánně. Láska však, přes svůj nepopiratelný citový charakter, není na cit redukovatelná. Ještě důležitějším je její aspekt volní. Ten má každý člověk ve své moci a dispozici. A právě v tomto směru může být vázán k tomu někoho milovat. Není ničím povinností rozplývat se blahem na přítomnosti bližního a být při tom naplněn těmi nejvznešenějšími pocity, ale je povinností každého přát bližnímu dobro, ať už je jakýkoliv. Stejně tak nikdo nemůže nikomu nařizovat, aby byl uchvacován nadšením a dojetím v mariánských svatyních, a také to nikdo nikomu nenařizuje. Pokud Církev oprávněně vyzývá své věřící k úctě k Panně Marii, jde jí o to, aby poukázala na nesmírné dobro, kterým je Panna Maria naplněna a zároveň na dobro, jímž je úcta k ní, což nemusí být vždy zřejmé. Pohled do historie ostatně ukazuje, že do úcty k Matce Boží věřící nikterak nemuseli být nuceni a hojně ji pěstovali dávno předtím, než Církev definovala mariánská dogmata či předepsala příslušné svátky.

Fr. Ludvík Grundman OP

Nestojíme před Bohem jako otroci, plní otrockého strachu, ani jako námezdníci shánějící plat, ale jako synové, kteří odpovídají na lásku toho, který nás miloval dříve.

sv. Basíl z Cesareje

NA ZÁVĚR

Předvolební aktualita

Výňatky z Dekretu Svatého oficia proti komunismu z 15. července 1949

Otázka 1. Zda je dovoleno se hlásit ke komunistickým stranám nebo je podporovat?

Odpověď: Ne. Komunismus je materialistický a protikřesťanský. Vůdové komunistů, ačkoliv někdy sami tvrdí, že neútočí proti náboženství, ve skutečnosti – naukou nebo činem – ukazují, že jsou nepřátelští vůči Bohu, pravému náboženství a Kristově církvi.

Otázka 3. Zda v Krista věřící, kteří se toho vědomě a dobrovolně dopustí, mohou být připuštěni ke svátostem?

Odpověď: Ne. To odpovídá obecným principům, podle nichž se svátosti nedělují nedisponovaným.

POZNÁMKY:

Proto všichni katolíci, kteří volí komunistickou stranu (což je způsob podpory), kteří se k této straně připojí nebo píší prokomunistické knihy resp. vydá-

vají takové časopisy, jsou vyloučeni od svátostí.

Tento dekret Svatého oficia Pia XII. potvrdil v roce 1959 Jan XXIII.: je stále v platnosti.

Komunismus odsoudili papežové Pius IX., Lev XIII., svatý Pius X., Pius XI., Pius XII., Jan XXIII., Pavel VI., 2. vatikánský koncil a Jan Pavel II.

Katolická církev už více než 100 let odsuzuje komunismus, socialismus, jakýkoli materialismus a hmotné egalitářství. Trestem pro ty, kdo neuposlechnou zákazu podpory komunismu (nebo jeho variant) v jakémkoli ohledu (včetně volby filo-komunistických stran), je automatická exkomunikace.

„Náboženský socialismus nebo křesťanský socialismus jsou rozporné termíny: nikdo nemůže být současně dobrým katolíkem a pravým socialistou.“ (Pius XI.)

„Názory, které komunisté hlásají, olupují člověka o svobodu, která je základem právní, podle něhož život se má prožívat duchovně. Berou mu také jeho lidskou důstojnost a všechno, co by mohlo být jeho mravní oporou [...] Kromě toho tyto názory neuznávají a popírají všechny nedotknutelné jistoty lidského života. [...] Jak by dopadla společnost, která by se opírala o takové materialistické zásady? Určitě by se stala společností, jejíž soudržnost by udržovaly pouze hospodářské potřeby. Jejím jediným úkolem by byla společná výroba. Měla by jediný smysl: užívat plody života v co nejblahobytnějším světě slasti, v němž každý ‚by pracoval podle svých schopností a dostával by, co potřebuje‘. [...] Zkrátka, komunisté se snaží zavést nový pořádek a nový, lepší způsob života, tak jak oboje pouze slepě vyplývá z přirozeného vývoje: tedy ‚společnost, která z tohoto světa vypudila Boha‘.“

(Pius XI., *Divini redemptoris*)

Liturgická čtení

19. 10. Neděle	Iz 45,1,4–6, Žl 96, 1 Sol 1,1–5b, Mt 22,15–21 29. neděle v mezidobí		
20. 10. Pondělí	Ef 2,1–10, Žl 100, Lk 12,13–21 sv. Irena	23. 10. Čtvrtek	Ef 3,14–21, Žl 33, Lk 12,49–53 sv. Jan Kapistránský
21. 10. Úterý	Ef 2,12–22, Žl 85, Lk 12,35–38 sv. Hilarion	24. 10. Pátek	Ef 4,1–6, Žl 24, Lk 12,54–59 sv. Antonín Maria Klaret
22. 10. Středa	Ef 3,2–12, Iz 12,2–6, Lk 12,39–48 sv. Marie Salome	25. 10. Sobota	Ef 4,7–16, Žl 122, Lk 13,1–9 sv. Kryšpín
26. 10. Neděle	Ex 22,20–26, Žl 18, 1 Sol 1,5c–10, Mt 22,34–40 30. neděle v mezidobí		
27. 10. Pondělí	Ef 4,32 – 5,8, Žl 1, Lk 13,10–17 sv. Frumencius	30. 10. Čtvrtek	Ef 6,10–20, Žl 144, Lk 13,31–35 sv. Marcel
28. 10. Úterý	Ef 2,19–22, Žl 19, Lk 6,127–19 Svátek sv. Šimona a Judy	31. 10. Pátek	Flp 1,1–11, Žl 111, Lk 14,1–6 sv. Wolfgang
29. 10. Středa	Ef 6,1–9, Žl 145, Lk 13,22–30 sv. Narcis	1. 11. Sobota	Zj 7,2–4,9–14, Žl 24, 1 Jan 3,1–3, Mt 5,1–12a Slavnost Všech svatých

RC MONITOR — zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětlu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jediné díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.